

Posudek vedoucího na diplomovou práci

Zdrojové faktory indexů ekonomické svobody

Autor: **Bc. Martin Ondruš**

Vedoucí: Mgr. Michal Vrabec, CSc., KSTP VŠE Praha

Idea ekonomické svobody navazuje na více než dvě stě let starou myšlenku Adama Smithe, který tvrdil, že nejdůležitějším úkolem každé vlády je podpora soukromého vlastnictví a dalšího zabezpečení podmínek nutných pro efektivně fungující volný trh zabezpečující nejlepší alokaci zdrojů. Aby tuto myšlenku mohli ekonomové z řad institucionalistů, neoliberalů a monetaristů dokázat, usilovali o vytvoření měřítka smysluplně kvantifikujícího všechny jimi uvažované dimenze ekonomické svobody. V průběhu minulého století vzniklo mnoho rozličných ukazatelů institucionální kvality, jedním z nejstarších je právě ukazatel ekonomické svobody.

Cílem této diplomové práce bylo pokusit se pomocí vhodné matematické metody rozklíčovat vazby mezi jednotlivými zdrojovými indikátory, které jsou použity pro konstrukci indexu ekonomické svobody vydávaného Fraserovým institutem a indexem ekonomické svobody od Heritage foundation (ve spojení s The Wall Street Journal). Vytyčeného cíle se autor pokusil dosáhnout pomocí faktorové analýzy.

V první kapitole se čtenář seznámí s obecnou konstrukcí indexu ekonomické svobody, s popisem zdrojových ukazatelů a jejich váhovými koeficienty pro konstrukci souhrnného indexu. Pro lepší představu o chování tohoto indexu jsou do kapitoly zařazeny ilustrativní obrázky vývoje v čase pro Českou a Slovenskou republiku, a rozložení jeho hodnot pro vybrané státy světa.

Druhá kapitola je věnována popisu modelu faktorové analýzy a obecným problémům spojeným s interpretací latentních proměnných. V této části autor popisuje běžně používané metody odhadu faktorového modelu, jako jsou metoda hlavních komponent (hlavních faktorů), metoda nejmenších čtverců a metoda maximální věrohodnosti. Dále zde autor uvádí základní metodu výpočtu faktorových skóre, tj. odhad pomocí regresní analýzy.

Stěžejní část práce představuje třetí kapitola, ve které je dříve uvedená metodologie aplikována na EFW (Economic Freedom of the World) index. Jsou zde postupně diskutovány jednotlivé problémy spojené s aplikací faktorové analýzy na tento konkrétní model – to znamená:

- ověření normality,
- určení počtu faktorů,
- odhad faktorového modelu pomocí všech dříve uvedených metod (ve 2. kap.),
- analýza komunalit,
- odhad faktorových skóre.

Závěr práce tvoří seznam použité literatury, přehled v práci uvedených obrázků a tabulek.

Práce je napsána přehledně a srozumitelně. Netroufám si hodnotit její jazykovou úroveň – je napsána v autorově mateřštině. Je velmi dobře graficky zpracována, byť se autor nevyhnul drobným typografickým chybám (vznik vdov a sirotek, odtržené názvy tabulek, ...).

Diplomant prokázal schopnost samostatně pracovat s literaturou, s datovými zdroji a statistickým softwarem.

V případě úspěšné obhajoby doporučuji práci ohodnotit známkou „**výborně**“.

V Praze dne 6. 9. 2015

Mgr. Michal Vrabec, CSc.